

gaan, over grote teksten, terwijl wij bij ons ook met heel kleinschalige dingen kunnen bezig zijn. Thema's die regionalistisch kunnen lijken op het eerste gezicht maar die dan, kijk maar naar Arne Sierens, uiteindelijk toch de hele wereld rondtoeren. Dat is het verschil.

Etcetera: *Hoe vang jij dat verschil op als je bijvoorbeeld zelf een stuk van Jean-Marie Piemme regisseert in het Brusselse Théâtre Varia en wat later in zijn Zwak/Sterk speelt voor de Blauwe Maandag Cie?*

Beukelaers: Dat is een goede vraag. Ik zit daar ook mee. *Zwak/Sterk*, dat geregisseerd werd door de toch wel begaafde Philippe Sireuil, is bij de Blauwe Maandag niet echt een reussite geworden omdat Sireuil er niet in geslaagd was tot de ziel van die Vlaamse acteurs door te dringen. Je moet met dat acteurskapitaal als regisseur inderdaad anders omgaan dan met een Brussels, Waals of Frans gezelschap. Mensen als Els Dottermans of Guy Van Sande hadden dingen te bieden waar hij niets mee kon aanvangen. Hij bracht een intellectueel goed onderbouwd concept mee dat acteurs bij wijze van spreken maar moesten inkleuren. Zo'n concept is per definitie abstract, terwijl wat die Vlaamse acteurs doen per definitie concreet is. Dat werkt dus niet, of zeer moeizaam. Wat tot een onbevredigende voorstelling leidt. Omdat de regisseur in dat soort theater met een inhoud –het stuk van Piemme– en een vorm –zijn concept– afkomt terwijl die Vlaamse acteurs vanuit die inhoud, via hun werk, hun eigen inbreng, hun vraagstelling –wat kom ik in dit verhaal doen?– tot een vorm willen komen.

Etcetera: *Vergelijk dan eens, voor wie geen van beide voorstellingen gezien zou hebben, Zwak/Sterk, met het origineel Café Des Patriotes, dat overigens later gecreëerd werd?*

Beukelaers: *Zwak/Sterk* was een buitengewoon brutale voorstelling die in brokken over de toeschouwer werd uitgebraakt, maar ondanks haar mankementen toch heel dicht stond bij wat Jean-Marie Piemme wilde vertellen, denk ik. Terwijl *Café Des Patriotes* in de *Varia* een mooie, goed gestructureerde vertoning was die echter het voetlicht nooit passeerde. Ik, en samen met mij ook het hele publiek vrees ik, liep gewoon verloren in die voorstelling, precies omdat ze nooit concreet werd. Van de Vlaamse acteurs kreeg je een slag in je gezicht, van de Franstalige kreeg ik helemaal niks.

Teirlinck

Etcetera: *Even naar de pedagogie graag. Je hebt, onder Herman Teirlinck himself nog, aan La Cambre gestudeerd en aan de Studio van het Nationale Toneel, te Antwerpen. Daarna ben je aan die Studio jarenlang les gaan geven en nu doe je hetzelfde aan de Brussels Franstalige toneelschool INSAS. Voel je die fundamentele verschillen tussen spelers uit het Zuiden en het Noorden ook daar al aan?*

Beukelaers: Eer ik daar kan op antwoorden moet ik eerst iets over mezelf vertellen: ik heb in 1972 Antwerpen en het Vlaamse theater verlaten om in Brussel te gaan werken. Ik was toen weggegroeid uit het louter verbale theater en ik voelde bij Franstalige theatermakers dezelfde behoefte om meer beeldend, meer ruimtelijk te gaan werken. Niet altijd van een bestaand stuk te vertrekken, of eerder met het stuk van een levende dan van een dode schrijver... Daar was een grote openheid tegenover iemand als ik, die toch eigenlijk een outsider was. En er was de stroming die ze later Le Jeune Théâtre zijn gaan noemen en die eigenlijk niks anders was dan een verzet tegen het soort theater dat Jacques Huisman bracht in het Théâtre National.

Etcetera: *Jerzy Grotowski, Eugenio Barba, het Bread and Puppet Theatre, het Living Theatre van Julian Beck en Judith Malina waren ondertussen ook in Brussel gepasseerd...*

Beukelaers: Zeer zeker. Er stonden dingen te gebeuren, dat voelde je zo aan. Maar die buitenlandse invloeden werden door Brusselse theatermakers toch ook weer vanuit hun diep door Frankrijk beïnvloede cultuurervaring beleefd. Ik was naar Brussel gekomen omdat ik het 'normale' theater, dat ondertussen synoniem geworden was van 'dode' theater, wel bekeken had. In de KNS had Bert Van Kerkhoven mij wel de kans gegeven John Arden te regisseren, en Walter Tillemans gooide er zich op Brecht, maar Van Kerkhovens opvolgers Lode Verstraete en Domien De Gruyter hebben dat elan erg snel gebroken, of zeg maar de nek omgedraaid, zodat ik wel elders mijn geluk moest gaan zoeken...

Etcetera: *Maar je bent wel in Antwerpen hele generaties studenten blijven opleiden, waarvan nu nog mensen als Dirk Roofthoof, Johan Leysen, Herman Gilis, Gene Bervoets lopen te schitteren...*

Beukelaers: Ik ben dat tot in het begin

van de jaren '90 blijven doen, altijd volgens de principes van Herman Teirlinck die –men beseft dat niet genoeg– zowat de enige mens was in Europa die gaan zitten was om de beginselen van de Dramatische Kunst eens op papier te zetten. En ik beweer dat je tot op vandaag de dag voelt dat het Franstalige theater in ons land geen Teirlinck heeft gehad. Ja, Jo Dua, een Vlaming, die ook onder Teirlinck gestudeerd had, heeft lange jaren de acteursopleiding van het INSAS recht gehouden, maar zo'n fundamenteel werk als bij ons met de Studio in Antwerpen is nooit gebeurd. Teirlinck leeft natuurlijk ook door in iemand als Dora Van Der Groen, die hem wellicht het best begrepen heeft van ons allemaal, en daarom jarenlang zo'n schitterende actrice en pedagoge is geweest.

Etcetera: *Zeg je nu met evenveel woorden dat het feit dat wij nu in Vlaanderen een kwalitatief hoogstaand theatergebeuren hebben aan Teirlinck en zijn discipelen te danken is?*

Beukelaers: Dat is zeker één van de redenen. En ik vind ook dat wij bijzonder trots mogen zijn op de gemiddelde kwaliteit van onze voorstellingen. Het is niet voor niets dat wij, ook op het gebied van dans en muziektheater, op alle podia van de wereld thuis zijn. Dat succes kan je niet aan de hand van één enkele gebeurtenis duiden, dat komt vooral door het openbreken van al die disciplines, het ruime denken dat in veel van die Vlaamse producties zit... Gelooft me vrij dat veel van mijn Waalse vrienden met lede ogen toezien hoe weer eens een Vlaamse groep zijn opwachting maakt in het Théâtre de la Ville van Parijs of op het festival in Avignon.

Etcetera: *Ik kan me niet indenken dat de theaterleraar François Beukelaers een andere pet opzet wanneer hij Vlaamse of Waalse aspirant-theatermakers toespreekt. Hoe pak je dat blijkbaar toch intrinsiek aanwezige verschil tussen die mensen aan?*

Beukelaers: Ik ben inderdaad wie en wat ik ben en als ik rond een leestafel zit of in de ruimte ga werken vertel ik aan beide soorten studenten hetzelfde. Maar wat ze ermee aanvangen verschilt natuurlijk. Ook al omdat in zo'n groep aan het INSAS ook vaak behalve Walen en Brusselaars ook nog Fransen, Zwitsers, Canadezen, Polen of Afrikanen kunnen zitten, terwijl er bij de Studio qua exotica hoogstens af en toe een Nederlander verschijnt.